

Johdanto

Käsityön professorit Kaiju Kangas, Riikka Räisänen, Mia Porko-Hudd, Sirpa Kokko ja Eila Lindfors sekä Käsityönopettajien Liiton edunvalvontatoimikunnan puheenjohtaja Liisa Vuolas lähestyivät 25.3.2026 eduskuntaa vastineella lakialoitteeseen LA 8/2026 vp. Lakialoitteessa esitetään perusopetuksen käsityöoppiaineen jakamista kahdeksi itsenäiseksi oppiaineeksi: tekninen työ ja teknologia (TTT) sekä tekstiilityö. Vastineen keskeinen väite on, ettei oppiaineen jakaminen ratkaise teknisen työn aseman heikentymistä. Vastine ei kuitenkaan perustele, miten käsityön säilyttäminen nykymuotoisena korjaisi tämän tunnistetun ongelman. Päin vastoin, tarkastelu osoittaa ongelman olevan rakenteellinen: Tekninen työ oppiaineena ja sen opettajankoulutus on lakkautettu, mikä vähentää teknisen osaamisen kehittymisedellytyksiä peruskoulussa. Tilanne heikentää oppilaiden mahdollisuuksia tutustua tekniikkaan ja innostua siitä, mikä puolestaan vaikuttaa kielteisesti teknisten alojen jatko-opintovalmiuksiin ja uravalintoihin.

Vastineen esittämä tuntien lisääminen nykyiseen käsityöoppiaineeseen ei ratkaise ongelman juurisyitä, eikä vastine ylipäättään tarjoa ratkaisua tunnistettuun rakenteelliseen ongelmaan – teknisen työn heikkoon asemaan perusopetuksessa ja opettajankoulutuksessa. Käsityön jakaminen TTT:ksi ja tekstiilityöksi puolestaan tarjoaa. Lisäksi vastineessa esitetyissä argumenteissa on ristiriitaisuuksia ja virheitä. Niistä vakavimpia ovat:

- vastine esittää useassa kohdin TTT-oppiaineen virheellisesti ja kärjistäen (ns. olkinukke-argumentaativirhe)
- vastineen väite lakiesityksen kymmenien miljoonien kustannusvaikutuksista ei pidä paikkaansa
- vastineen väitteitä ei perustella tutkimuksilla, vaan ne ovat perustelemattomia mielipiteitä
- vastine jättää viittaamatta keskeisiin aiheeseen liittyviin tutkimuksiin (Hilmola ja Kallio; 2019, 2026)

Käsityön professorien lisäksi vastineen allekirjoittajien joukossa on Käsityönopettajien Liiton edunvalvontavastaava. Käsityönopettajien liitto (entinen Tekstiiliopettajaliitto, nimenmuutos 2025) ei nimestään huolimatta edusta kaikkia alan opettajia, sillä sen jäsenet ovat tekstiilityön opettajia. Vastineessa korostuu myös palkka-asioihin liittyvä edunvalvonta (vastineessa ehdotetut lisätunnit nykyiseen käsityöhön). Nämä näkökulmat on syytä huomioida vastinetta arvioitaessa.

Nykyisessä käsityöoppiaineessa tekninen työ on jäänyt paitsioon. Kaikki käsityön professorit ovat tekstiilityön taustaisia. Teknisen työn opettajankoulutus on lakkautettu, mikä on keskeinen rakenteellinen ongelma: **Ilman teknisen työn opettajia ei voi olla teknistä työtäkään.** Nykyinen käsityönopettajankoulutus ei juuri houkuttele nimenomaan teknisestä työstä kiinnostuneita opiskelijoita. Teknisen työn määrää ja laatua on supistettu myös peruskoulussa. **Suomi elää tekniikan osaamisesta, mutta on pitkälti luopumassa sen opetuksesta peruskoulussa.**

Pro Teknologia ry kokoaa yhteen työnantajien ja työntekijöiden työmarkkinajärjestöjä, yrityksiä ja koulutusalan toimijoita. Pro Teknologian jäsenet edustavat noin 1000 tekniikan alan yritystä ja 400 000 työntekijää. Pro Teknologia esittää käsityöoppiaineen jakamista kahdeksi itsenäiseksi oppiaineeksi: tekninen työ ja teknologia (TTT) sekä tekstiilityö. Pro Teknologian mallissa sekä TTT että tekstiilityö ovat kaikille oppilaille pakollisia oppiaineita, jotka kehittyvät omista lähtökohdistaan. TTT mahdollistaa sen, että jokainen oppilas pääsee tutustumaan tekniikkaan, innostumaan siitä ja voi rohkaistua harkitsemaan tekniikan aloja yhtenä uravaihtoehtona. TTT:ssä on siis kyse kansallisesta osaamispoliittisesta ratkaisusta, ei koulumaailman yksityiskohdasta. Pakollisten opintojen lisäksi olisi tarjolla myös valinnaisainekursseja. TTT-oppiaineen keskeiset tavoitteet ovat:

- teknisen yleissivistyksen ja teknis-loogisen ajattelun kehittäminen
- tekniikan alojen kaikilla tasoilla (asentajasta diplomi-insinööriin tarvittavien jatko-opintovalmiuksien saavuttaminen)
- sukupuolten tasa-arvo (kaikki oppilaat osallisiksi TTT:stä)
- syrjäytymisen ehkäisy (TTT:ssä myös ne oppilaat, joiden vahvuudet eivät ole lukuaineissa, saavat usein onnistumisen kokemuksia ja rakennusaineita tulevaisuudelleen)
- tekniikan, luonnontieteiden ja matematiikan linkkien nostaminen esiin → oppisisältöjen eheyttäminen

Pro Teknologian TTT-malli vastaa suoraan teknisen työn aseman n. 30 vuotta jatkuneeseen heikkenemiseen ilman, että tekstiilityön asema huonontuu. Mallissa sekä TTT että tekstiilityö ovat vahvoja itsenäisiä oppiaineita.

Pro Teknologian keskeinen sanoma on seuraava:

- *Nykyinen käsityöoppiaine heikentää teknistä osaamista peruskoulussa ja opettajankoulutuksessa*
- *Keskeinen syy on teknisen työn opettajankoulutuksen lakkauttaminen*
- *Tuntien lisääminen nykyiseen käsityöoppiaineeseen ei ratkaise ongelmaa*
- *Käsityön jakaminen TTT:ksi ja tekstiilityöksi korjaa rakenteellisen ongelman ja vahvistaa opetuksen laatua*

Tämän kommentaarin liitteenä ovat Pro Teknologia ry:n lausunto sivistysvaliokunnalle 23.2.2026 (asia O 6/2026 vp) sekä TTT-oppiaineen kolmivaiheinen käyttöönottosuunnitelma. Ne tarjoavat tarkemman taustoituksen tässä esitetylle analyysille ja täydentävät kommentaarin perusteluita. Lausunto taustoittaa TTT-mallia sekä vertailee sitä nykyiseen yhteisen käsityön malliin ja julkisuudessa esitettyyn teknisen työn ja tekstiilityön väliltä tehtävän valinnan malliin.

Kommentit lakialoitetta LA 8/2026 vp koskevaan vastineeseen

Seuraavien väliotsikoiden alla lakialoitteeseen LA 8/2026 vp tehtyä vastinetta tarkastellaan kappaleittain. Analyysissa tuodaan esiin vastineen keskeiset ristiriidat, puutteet ja tulkinnanvaraisuudet. Kursivoitu teksti on suoraa lainausta vastineesta, ja kunkin katkelman jälkeen esitetään sitä koskevat kommentit.

1. KÄSITYÖN JAKAMINEN TTT:KSI JA TEKSTIILITYÖKSI MAHDOLLISTAA TEKNISEN OSAAMISEN KEHITTÄMISEN

Käsityö on laaja-alainen oppiaine. Se on merkittävä osa suomalaista perusopetusta ja tulevaisuuden osaamisen rakentamista. Oppiaine yhdistää ajattelun, käytännön tekemisen ja luovan ongelmanratkaisun tavalla, joka kehittää monipuolisesti oppilaiden ymmärrystä teknologioista ja rakennetusta ympäristöstä, geneeristä osaamista sekä vastaa globaaleihin haasteisiin, kuten kestävä kehitys. Käsityöoppiaine, johon kuuluvat teknisen työn ja tekstiilityön työtavat, tarjoaa lapsille ja nuorille mahdollisuuksia tutustua teknologioihin monipuolisesti konkreettisen käsillä tekemisen kautta.

Kommentti: Pro Teknologia esittää, että TTT ja tekstiilityö olisivat erilliset oppiaineet, jotka kumpikin koskisivat kaikkia oppilaita. Niiden erottaminen itse asiassa tukee vastineen kuvaamia tavoitteita. Käsityön jakaminen TTT:ksi ja tekstiilityöksi tuo seuraavia etuja, joita nykyinen käsityö ei tue:

- opettajien syvempi aineenhallinnallinen osaaminen (kummallakin aineella omat opettajankoulutukset)
- TTT:n ja tekstiilityön kehittäminen niiden omista lähtökohdista
- TTT:n ja tekstiilityön opettajien hyvä aineenhallinta mahdollistaa lapsille ja nuorille tutustua eri teknisen työn ja tekstiilityön teknologioihin paremmin kuin yhteisessä käsityöoppiaineessa

2. RAKENTEELLINEN ONGELMA: JUURISYY EI OLE TUNTIENTÄ, VAAN TEKNISEN TYÖN LAKKAUTTAMINEN

Käsityöoppiaineen todellinen ongelma on riittämätön tuntijako ja opetussuunnitelman väljä ohjaus. Käsityön opetuksen tuntimäärät, resurssit ja toteutus vaihtelevat merkittävästi eri kunnissa. Tämä heikentää oppilaiden yhdenvertaisuutta ja vaikeuttaa opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Kommentti: Käsityöoppiaineen keskeisimmät ongelmat eivät ole tuntijako tai opetussuunnitelman ohjaus, vaan ongelmana on rakenne itsessään, eli teknisen työn heikko tilanne. Sitä ei voida ratkaista lisäämällä tunteja käsityölle tai muokkaamalla käsityöoppiaineen opetussuunnitelmaa, koska ne eivät vaikuta rakenteelliseen ongelmaan.

Yhteisen käsityöoppiaineen keskeisimmät ongelmat ovat:

- teknisen työn opettajankoulutus on lakkautettu, eikä nykyinen käsityöopettajankoulutus juuri houkuttele opiskelijoita, jotka olisivat kiinnostuneita teknisen työn opettamisesta.
→ **Ilman teknisen työn opettajia ei voi olla teknistä työtäkään.**

- Nykyisessä käsityönopettajankoulutuksessa on riittämätön määrä teknisen työn sisältöjä, eikä koulutus siksi kehitä riittävää teknisen työn aineenhallintaa.
- Opettajankoulutuksen tilanne heijastuu tulevaisuudessa yhä enemmän oppilaiden saaman opetuksen laatuun peruskoulussa, kun teknisen työn opettajat poistuvat työelämästä.

3. YLEISSIVISTYS-RETORIikka EI KUMOA TEKNISEN OSAAMISEN TARVETTA

Peruskoulu on yleissivistävä koulutus, jonka tehtävä on rakentaa laaja-alaista osaamista ja valmiuksia elämään, ei toimia elinkeinoelämän työvoiman tuottamisen välineenä. Toimiva käsityönopetus tukee kiinnostusta tekniikan, muotoilun ja muiden osaamisalojen opintoihin sekä kehittää taitoja, jotka ovat keskeisiä jatko-opinnoissa ja työelämässä. Teknologia-aloilla osaamistarve on suurin korkeakoulutetuilla, joten toisen asteen ja korkeakoulujen koulutusten kehittäminen on keskeistä.

Kommentti: Peruskoulun yleissivistävä tehtävä on kiistaton, mutta se ei ole ristiriidassa teknisen osaamisen kehittämisen kanssa. TTT-oppiaineen tavoitteena ei ole tuottaa valmiita ammattilaisia. Se ei olisi peruskoulussa mahdollistakaan, joten TTT:n esittäminen työvoiman tuottamisen välineenä on TTT:n esittämistä virheellisessä valossa (= olkinukke), tai vaihtoehtoisesti kertoo, ettei argumentin esittäjä hahmota, mikä peruskoulussa on mahdollista ja mikä ei.

TTT:n tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuus tutustua tekniikan aloihin ja innostua niistä. Tämä ei heikennä, vaan päin vastoin tukee peruskoulun yleissivistävää tehtävää ja oppilaiden valmiuksia elämää varten. Tekninen osaaminen ja teknis-looginen ajattelu tulee nähdä osana yleissivistystä.

HUOM! Vastineen argumentaatio jää ristiriitaiseksi: yhtäältä vastineessa pidetään työelämän tarpeiden huomioimista ongelmallisena, mutta toisaalta korostetaan jatko-opintojen ja työelämävalmiuksien kehittämistä. TTT-malli vastaa tähän johdonmukaisesti vahvistamalla oppilaan tekniikkaa koskevaa kiinnostusta ja valmiuksia ilman, että peruskoulun yleissivistävä perustehtävä muuttuu.

4. VÄITE KYMMENIEN MILJOONIEN KUSTANNUKSISTA ON PERUSTEETON – TTT EI OLE KALLIS RATKAISU

Lakialoitteen väitetään olevan lähes kustannusneutraali, mikä ei pidä paikkaansa. Yliopistollisten käsityönopettajan koulutusten jakaminen kahteen eri koulutusohjelmaan, valtakunnallisen ja paikallisen opetussuunnitelmatyön tekeminen sekä käsityön oppituntien lisääminen perusopetukseen toisivat vähintään kymmenien miljoonien eurojen kuluerän. Lisäksi kouluihin olisi rakennettava lisää erityisesti teknisen työn oppimisympäristöjä, opettajankoulutuksen sisäänottomääriä kasvatettava ja opettajien kelpoisuusvaatimukset tarkistettava. Uusien oppiaineiden perustaminen edellyttäisi laajaa täydennyskoulutusta sekä todennäköisesti myös kelpoisuuttaan täydentävien opettajien elinkustannusten kompensointia, mikä kasvattaisi kokonaiskustannuksia entisestään.

Kommentti: Käsityöoppiaineen jakaminen TTT:ksi ja tekstiilityöksi voidaan toteuttaa lähes kustannusneutraalisti. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan opettajien virkatyön puitteissa, TTT:n tunnit voidaan järjestää kasvattamatta perusopetuksen kokonaistuntimäärää, ja opettajankoulutuksen aloituspaikkojen kokonaismäärä pysyy ennallaan (nykyiset käsityönopettajan aloituspaikat jaetaan TTT:n ja tekstiilityön aloituspaikoiksi). **Väite kymmenien miljoonien eurojen lisäkustannuksista ei siis perustu todellisuuteen. Avoimeksi jää, miten tällainen luku on laskettu.** Lisäksi teknisen työn oppimisympäristöt ovat olemassa, joten niitä ei tarvitse rakentaa lisää. Lakiesitys ei myöskään ota kantaa opettajien kelpoisuuteen, vaan ne määritetään erikseen. Joka tapauksessa teknisen työn opettajat voidaan katsoa päteviksi opettamaan TTT:tä. **Vastineessa esitetty merkittävä kustannusvaikutus on perusteeton.**

5. TTT VOIDAAN PERUSTAA LISÄÄMÄTTÄ PERUSOPETUKSEN KOKONAISTUNTIMÄÄRÄÄ

Lakialoitteessa tekniseen työhön osoitettaisiin 14 vuosiviikkotuntia peruskoulun aikana. Tekstiilityön tuntimäärästä ei puhuta mitään. Käsityössä on tällä hetkellä 11 vuosiviikkotuntia. Jää epäselväksi, kuinka 14 lisätuntia saataisiin upotettua opetussuunnitelman tuntijakoon.

Kommentti: Pro Teknologia ry:n lausunnossa sivistysvaliokunnalle (O 6/2026 vp) esitetään TTT:lle esimerkinomaisesti enimmillään 9 pakollista vuosiviikkotuntia koko peruskoulun ajalle. On huomionarvoista, että Pro Teknologian esimerkeissä myös tekstiilityön tuntimäärät kasvaisivat nykyisestä, ollen jatkossa 6–7 vuosiviikkotuntia. Muutos voidaan toteuttaa mm. hyödyntämällä valinnaisaineiden tuntikehystä. Tällä hetkellä käsityötä on peruskoulussa 11 pakollista vuosiviikkotuntia (laskennallisesti 5,5 vvt teknistä työtä ja 5,5 vvt tekstiilityötä). TTT:n ja tekstiilityön erottaminen mahdollistaa tuntijakoon selkeän ja realistisen järjestelyn, joka turvaa molempien oppiaineiden kehittämisen niiden omista lähtökohdista, sekä oppilaiden yhdenvertaisen osaamisen.

6. ARGUMENTAATIOVIRHE: VASTINE EI ESITTELE TTT:TÄ, VAAN OLKINUKEN

Lisääntynyt huoli suomalaisen teknologiaosaamisen tasosta on herättänyt yhteiskunnassa ja mediassa runsaasti keskustelua. Tilanne on huomioitu vuonna 2016 käyttöön otetussa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa, jossa teknologiaan liittyvän osaamisen kehittäminen kuuluu lähes kaikkiin oppiaineisiin ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin. Tavoitteena on kehittää teknologista ymmärrystä laajasti siten, että lapset ja nuoret kykenevät toimimaan teknologisessa yhteiskunnassa nyt ja tulevaisuudessa.

Kommentti: TTT:ssä on kyse tekniikan aloihin liittyvästä osaamisesta, jota kehitetään konkreettisen tekniikan opiskelun avulla. Sitä ei voi korvata yleisluontoisemmilla, kaikkiin oppiaineisiin liittyvillä sisällöillä. TTT ei kuitenkaan millään lailla sulje pois muihin oppiaineisiin liittyviä teknologisia tavoitteita. Monet vastineen allekirjoittaneista käsityön professoreista osallistuivat keskusteluun samoista aiheista jo 2019 mm. Helsingin Sanomissa. Vastineessa nyt seitsemän vuotta myöhemmin jälleen toistetut argumentit siitä, että TTT-oppiaineen perustaminen ei vahvistaisi teknologiaosaamista, ovat vanhentuneita ja perustuvat TTT:n sisältöjen esittämiseen virheellisessä valossa. Vuonna 2019 tätä oli mahdollista pitää väärinymmärryksenä, mutta nyt sitä on pidettävä klassisena argumentointivirheenä, jota kutsutaan yleisesti olkinukeksi. Vastineessa siis esitetään TTT jonakin, jota se ei ole, ja hyökätään tätä virheellisesti esitettyä tulkintaa vastaan sen sijaan, että käsiteltäisiin oikeasti TTT:tä.

Käsityön professorien kirjoitus 2019: [Uusi oppiaine ei ole ratkaisu teknologiaosaamisen vahvistamiseen | HS.fi](#)

Teknisen työn opettajien vastine 2019: [Uusi ehdotettu oppiaine keskittyisi teknisen työn teknologioihin | HS.fi](#)

Myös Pro Teknologia ry:n sivuilla tuodaan esiin, että TTT:n yhteydessä termi teknologia viittaa tekniikan eri osa-alueisiin ja niihin liittyvään teknis-loogiseen ajatteluun ja osaamiseen (ei siis vain yleiskielen suppeampaan, lähinnä tieto- ja viestintäteknologiaa koskevaan merkitykseen).

[Pro Teknologia | TTT-oppiaine](#)

7. TEKNIIKAN OPETTAMINEN KAIKILLE OPPILAILLE LISÄÄ SUKUPUOLTEN TASA-ARVOA, EI VÄHENNÄ SITÄ

Teknologian rajaaminen omaksi oppiaineeksi teknisen työn kylkeen on ristiriidassa laaja alaisten tavoitteiden kanssa. Pahimmillaan se yksipuolistaa käsitystä teknologiasta, vahvistaa teknologia-alojen sukupuolittuneisuutta ja kaventaa teknologiaosaajien joukkoa entisestään. On selvää, etteivät vain teknisestä työstä kiinnostuneet lapset ja nuoret riitä vastaamaan yhä voimakkaammin kasvavaan teknologiseen osaamistarpeeseen kaikilla aloilla.

Kommentti: Tässäkin kohdassa vastine esittää TTT:n olkinukkena. TTT:ssä teknologia ei ole oma oppiaineensa, vaan TTT:n yhteydessä termi teknologia viittaa tekniikan eri osa-alueisiin ja niihin liittyvään teknis-loogiseen ajatteluun ja

osaamiseen (ei siis vain yleiskielen suppeampaan, lähinnä tieto- ja viestintäteknologiaa koskevaan merkitykseen). TTT ei sulje pois muihin oppiaineisiin liittyviä teknologisia sisältöjä.

TTT on tarkoitettu kaikille oppilaille, joten **TTT:ssä jokainen oppilas sukupuoleen katsomatta nimenomaan pääsee tutustumaan tekniikkaan**. Pro Teknologian TTT-esityksen eräs keskeinen kohta on juuri sukupuolten tasa-arvon lisääminen ja tekniikan alojen sukupuolittuneisuuden vähentäminen. Pro Teknologian mallissa jokainen oppilas opiskelee sekä TTT:tä että tekstiilityötä erillisinä oppiaineina, eivätkä ne ole toisilleen vaihtoehtoisia. **Vastineen väite siitä, että tämä lisäisi sukupuolittuneisuutta, ei pohjaudu tosiasioihin ja jää lisäksi vaille perustelua**. Itse asiassa juuri nykyinen monimateriaalinen käsityö ylläpitää tekniikan alojen sukupuolittuneisuutta piilotetusti. Oppilas voi valita oppimistehtäviä, joissa hän käyttää yksinomaan tai pääasiassa tekstiilityön materiaaleja ja tekniikoita. Perinteiset rooliodotukset ovat nykyäänkin ohjaamassa näitä valintoja. Siksi erityisesti tyttöjen mahdollisuudet perehtyä tekniikkaan ovat käytännössä poikia kapeammat.

Vastineen seuraava virke jää merkitykseltään epäselväksi: *”On selvää, etteivät vain teknisestä työstä kiinnostuneet lapset ja nuoret riitä vastaamaan yhä voimakkaammin kasvavaan teknologiseen osaamistarpeeseen kaikilla aloilla.”* On joka tapauksessa tärkeää huomata, että TTT:n tuottamasta teknisestä yleissivistyksestä hyötyvät nekin, jotka eivät suuntaudu tekniikan aloille.

8. TEKNIIKAN OPISKELUA EI VOI KORVATA YLEISLUONTOISILLA TAVOITTEILLA

Teknologia on nyky-yhteiskunnassa läpileikkaava ilmiö, joka kytkeytyy kaikkiin elämänalueisiin terveydenhuollosta ja ympäristöstä palveluihin ja arkeen. Teknologinen ymmärrys ei rajoitu koneiden käyttöön tai teknis-loogiseen ajatteluun, vaan siihen kuuluu olennaisesti myös luovuus ja muotoilu, eettinen ja yhteiskunnallinen ymmärrys sekä käyttäjälähtöinen ajattelu. Tämän laaja-alaisen lähestymistavan kehittäminen kasvatuksessa ja koulutuksessa on olennaista. Näkökulmien avartaminen mahdollistaa laajemman osaajajoukon kiinnostumisen teknologioiden mahdollisuuksista jo koulutuksen varhaisilta asteilta lähtien.

Kommentti: TTT keskittyy teknisen työn teknologioihin, eikä sulje pois muiden oppiaineiden teknologisia sisältöjä. TTT:hen liittyy luovuus, muotoilu, eettinen ja yhteiskunnallinen ymmärrys sekä käyttäjälähtöinen ajattelu – tekniikan näkökulmasta. TTT:n keskeistä sisältöä, konkreettisen tekniikan opiskelua, ei voi korvata yleisluontoisemmilla tavoitteilla. TTT kehittää laaja-alaisesti teknisen osaamisen perustaa sekä innostusta tekniikkaan jo peruskoulussa, yhdistäen käytännön teknisen toiminnan ja teoreettisen ymmärryksen.

9. TUTKIMUSPERUSTA ONTUU – TEKNINEN TYÖ ON JÄTETTY SYRJÄÄN

Suomalainen opetussuunnitelma ja opettajankoulutus pohjautuvat pitkäjänteiseen ja systemaattiseen tutkimukseen. Käsityössä tätä tutkimusta johtavat käsityötieteen, käsityön pedagogiikan ja teknologiakasvatuksen professorit. Kaikkien näiden professuurien alat kattavat laaja-alaisesti käsityön ja käsityönopetuksen tutkimuksen sisältäen sekä tekstiilityön että teknisen työn sisältöalueet.

Kommentti: Käsityön opetussuunnitelmaa määrittää käsite ”monimateriaalinen käsityö”. Sen määritelmä on jäänyt epäselväksi, mutta käytännössä se tarkoittaa teknisen työn ja tekstiilityön yhdistämistä kiinteästi yhteen. Keskeisestä asemastaan huolimatta monimateriaalinen käsityö ei perustu tutkimukseen eikä määriteltyn tarpeeseen. Monimateriaalisen käsityön aikana teknisen työn opettajankoulutus on vaiheittain ajettu alas ja lopulta lakkautettu.

Teknisen työn opettajien pääaine ja taustatiede, käsityökasvatus, poistettiin yliopistojen koulutusvastuuta säätelevästä asetuksesta vuoden 2014 alusta lähtien. Teknisen työn opettajia koulutettiin Turun yliopiston alaisessa Rauman OKL:ssä. Asetuksen valmisteluvaiheessa Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta vastusti kirjallisessa lausunnossaan Turun yliopistolle käsityönkasvatuksen lakkauttamista. Tuntemattomasta syystä yliopisto kuitenkin sivuutti tiedekunnan kannan lopullisessa lausunnossaan OKM:lle. Käsityön opettajankoulutusta jatkaa asetuksen

nojalla käsityötiede (ent. tekstiilioppi), joka on tekstiilityön taustatiede. Käsityön kaikki professorit ovat tekstiilityön taustaisia jo 2010-luvun alusta lähtien.

Tekninen työ ja teknisen osaamisen kehittäminen ovat jääneet käsityön sisällä vähälle huomiolle. Teknisen työn asema realisoituu hyvin tämän kommentaarin aiheena olevassa vastineessa, joka vastustaa teknisen työn kehittämistä ajavaa lakialoitetta. Vastineen ovat allekirjoittaneet kaikki käsityön professorit, joista kukaan ei ole teknisen työn taustainen.

10. VÄITE NYKYMALLIN INNOSTAVUUDESTA EI PIDÄ PAIKKAANSA – TUTKITUSTI

Käsityötieteessä tehty tutkimus osoittaa, että laaja-alainen lähestymistapa innostaa lapsia ja nuoria sukupuolesta riippumatta. Se tukee sekä yleisopetuksen että erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden teknologisen ymmärryksen, uutta luovan ongelmanratkaisun, yhteistyötaitojen sekä muiden, kaikilla aloilla keskeisten tulevaisuuden taitojen kehittymistä.

Kommentti: Yliopistotutkimuksen valossa vastineen väite ei pidä paikkaansa. Vastineessa ei viitata tutkimuksiin eikä eritellä, mitä laaja-alaisella lähestymistavalla tarkoitetaan, ja minkälaisiin asioihin se innostaa. Joka tapauksessa käsityötieteessä alla tehtyjen laajojen Helsingin yliopistossa tehtyjen tutkimusten mukaan nykyinen rakenne, jossa tekninen työ ja tekstiilityö ovat kiinteästi yhdessä, ei innosta oppilaita. Nykymalli otettiin käyttöön syksyllä 2017. Oppilaiden käsityön valinnaisainevalinnat romahtivat vuosien 2017-2019 välisenä aikana 43 % (Hilmola, Kallio 2019). Vuonna 2026 toteutettu laaja jatkotutkimus osoittaa vähenemän jääneen pysyväksi (Hilmola, Kallio 2026). Alan opettajista 94 % ei näe nykytilanteessa positiivisia puolia (Hilmola, Kallio 2019). Päinvastoin kuin vastine esittää, tutkimus vahvistaa, että nykyinen käsityö ei innosta oppilaita, eikä siten tue teknisen osaamisen kehittymistä. Tilanne korostaa tarvetta erilliselle TTT-oppiaineelle.

11. LISÄTUNNIT NYKYKÄSITYÖLLE EIVÄT KORJAA RAKENNEONGELMAA – TEKNISEN TYÖN TILANNETTA

Peruskoulun käsityöopetusta tulee vahvistaa ja kehittää, mutta oppiaineen jakaminen ei ole tarkoituksenmukainen ratkaisu. Kestävämpää ja vaikuttavampaa on osoittaa nykyiselle käsityöoppiaineelle tuntijaossa lisätunteja vuosiluokille 3.–9. Lisäksi käsityöopetuksen jatkumo perusopetuksesta lukioihin tulisi taata esimerkiksi osana monialaisia oppimisprojekteja sekä mahdollisuutena suorittaa käsityön lukiodiplomi kaikissa Suomen lukioissa.

Kommentti: Nykyisen käsityöoppiaineen säilyttäminen ei ratkaise teknisen työn heikentymisen ongelmaa peruskoulussa, vaan johtaa tulevaisuudessa siihen, että Suomi pitkälti luopuu tekniikan opettamisesta peruskoulussa. Keskeiset syyt tähän ovat seuraavat:

- Teknisen työn opettajia ei enää kouluteta, mikä vaikuttaa oppilaiden saamaan opetukseen peruskoulussa
- Nykyinen käsityö ei innosta oppilaita, mistä on osoituksena valinnaisaineiden valintojen väheneminen (Hilmola, Kallio; 2019, 2026).

Tuntien lisääminen nykyiseen käsityöoppiaineeseen ei korjaa rakenteellista ongelmaa, teknisen työn heikentämistä. Erillisen TTT-oppiaineen perustaminen on kestävä ratkaisu teknisen osaamisen turvaamiseksi peruskoulussa ja opettajankoulutuksessa. Pro Teknologia esittää TTT:tä myöhemmässä vaiheessa myös lukion oppiaineeksi.

Yhteenveto:

Vastine lakialoitteeseen LA 8/2026 vp ei tarjoa uskottavaa ratkaisua nykyisen käsityöoppiaineen keskeiseen ongelmaan, teknisen työn aseman heikkenemiseen. Vastine sivuuttaa ongelman rakenteellisen luonteen ja sen argumentaatio on kauttaaltaan virheellistä, ristiriitaista ja puutteellisesti perusteltua. Tuntien lisääminen nykyiselle käsityölle ei ratkaise teknisen työn opettajankoulutuksen puuttumista eikä vahvista teknisen osaamisen pohjaa. Päin

vastoin, tuntien lisääminen käsityölle legitimoisi nykytilannetta, jossa tekninen työ on jätetty paitsioon. Vastine ei tarjoa ratkaisua myöskään teknisen työn opettajankoulutuksen puuttumiseen.

Suomi tarvitsee peruskoulun teknisen opetuksen järjestämiseksi mallin, joka vahvistaa kansallisesti elintärkeää teknistä osaamista. Käsityön jakaminen kahdeksi itsenäiseksi oppiaineeksi – tekninen työ ja teknologia (TTT) sekä tekstiilityö – vastaa suoraan tunnistettuihin haasteisiin. TTT kehittää teknis-loogista ajattelua ja tekniikan aloilla tarvittavia jatko-opintovalmiuksia. Se innostaa oppilaita tekniikan pariin ja samanaikaisesti edistää sukupuolten tasa-arvoa ja oppilaiden yhdenvertaisuutta. Lisäksi TTT mahdollistaa tekniikan, matematiikan ja luonnontieteiden linkkien nostamisen esiin konkreettisen tekniikan opetuksen yhteydessä, eheyttäen perusopetuksen sisältöjä. **TTT-oppiaineen perustaminen on kansallinen osaamispoliittinen valinta**, joka varmistaa, että tekniikan osaamista kehitetään koko koulutusketjussa. Varhaisemmilla kouluasteilla saadut kokemukset, osaaminen ja innostus vaikuttavat suoraan oppilaiden jatko-opintovalmiuksiin ja uravalintoihin tekniikan aloilla, joten TTT on tarpeellinen osa kestävästä ja tasapainoista perusopetusta.

TTT-malli turvaa sekä TTT:n että tekstiilityön kehittämisen niiden omista lähtökohdista. Malli parantaa opetuksen laatua, koska siihen sisältyy TTT-opettajankoulutuksen perustaminen. TTT-malli tarjoaa vahvan aineenhallinnan sekä TTT:n että tekstiilityön opettajille. Ilman rakenteellista muutosta, eli TTT-oppiaineen ja siihen liittyvän opettajankoulutuksen perustamista, teknisen osaamisen asema peruskoulussa heikkenee edelleen. Kokonaisuutena tarkasteltuna käsityön jakaminen TTT:ksi ja tekstiilityöksi on perusteltu, realistinen ja kestävä ratkaisu. Vastine puolestaan ei kykene uskottavasti kyseenalaistamaan TTT-mallia, eikä osoittamaan nykyisen käsityön säilyttämisen etuja.

Lähteet:

Hilmola, A; Kallio, M: Helsingin yliopisto 2026: [Käsityön valintojen kehitys viimeisen vuosikymmenen aikana](#)

Hilmola, A; Kallio, M: Helsingin yliopisto 2026: [Käsityön suosio valinnaisaineena uuden opetussuunnitelman aikana - Helsingin yliopisto](#)

Liitteet

- Pro Teknologia ry:n lausunto sivistysvaliokunnalle 23.2.2026 (asia O 6/2026 vp)
- TTT:n kolmivaiheinen käyttöönottosuunnitelma

Pro Teknologia ry:n puolesta:

Janne Liias, puheenjohtaja
Puuteollisuus ry, toiminnanjohtaja

Petri Nokelainen, hallituksen jäsen
Tampereen yliopisto, tekniikan pedagogiikan professori

Janne Rastas, hallituksen jäsen
Koulutuspolitiikan asiantuntija

Okko Ojanen, hallituksen sihteeri
Koulutuspolitiikan asiantuntija

Lisätietoja:

Okko Ojanen
Pro Teknologia ry, koulutuspolitiikan asiantuntija / hallituksen sihteeri
0400-689 286
okko.ojanen@proteknologia.fi